

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., v právní věci žalobce: **L. K.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 7. 2017, čj. KUJI 54263/2017, ODSH 786/2017 Ves. v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 6. 2018, čj. 29 A 6/2017-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 4114 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám jeho zástupce.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Městský úřad Chotěboř (dále „správní orgán“) 22. 5. 2017 rozhodl, že se žalobce dopustil správního deliktu podle §125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále „zákon o silničním provozu“) ve znění do 30. 6. 2017 tím, že jako provozovatel vozidla nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Neznámý řidič žalobcem provozovaného vozidla dne 2. 7. 2016 v 13:29 hodin na pozemní komunikaci II/345 v obci Chotěboř-Bílek překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy

v obci o více než 20km/h. Za tento správní delikt byla stěžovateli uložena dle § 125f odst. 3 téhož zákona pokuta ve výši 2500 Kč.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný výše specifikovaným rozhodnutím z 27. 7. 2017 zamítl a rozhodnutí městského úřadu potvrdil.

II.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, ve které mimo jiné namítl, že rozhodnutí městského úřadu i žalovaného jsou nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, protože z nich není zřejmé, jakým rychloměrem byla rychlost měřena. Pro naplnění skutkové podstaty § 125f zákona o silničním provozu je přitom zásadní, že rychlost je měřena automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy („automatem“). Protože správní orgán svůj závěr o tom, že rychlost byla měřena automatem, dostatečně neodůvodnil, je s odkazem na zásadu *in dubio pro reo* na místě předpokládat, že použitý rychloměr nebyl automatem a podmínka projednatelnosti správního deliktu dle § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu tedy nebyla splněna.

[4] Krajský soud této žalobní námitce přisvědčil, napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve správním spisu dle jeho názoru nebyly založeny důkazy, o které by správní orgán mohl opřít svůj závěr, že použitý rychloměr byl automatem. Správní orgán ani v rozhodnutí řádně nespecifikoval rychloměr, prostřednictvím kterého bylo protiprávní jednání žalobce zjištěno a zdokumentováno a který by splňoval zákonné požadavky. Specifikace rychloměru je přitom zásadní vzhledem k tomu, že zákon podmiňuje odpovědnost za správní delikt provozovatele vozidla mimo jiné tím, že porušení pravidel bylo zjištěno pomocí automatu.

III.

[5] Žalovaný (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností opírající se o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Stěžovatel předně namítl, že žalobce v rámci správního řízení nikdy nezpochybnil automat měřící rychlost na dotčeném úseku pozemní komunikace. Tuto námitku poprvé uplatnil až v žalobě k soudu, ačkoliv tak mohl učinit již během správního řízení. Odpor a následné odvolání proti rozhodnutí správního orgánu podané žalobcem neobsahovaly žádné věcné námitky. Odvolací námitky žalobce nedoplnil ani na výzvu k doplnění odvolání. Uplatnění uvedené námitky poprvé až v žalobě tak vyvolává důvodné podezření, že jde pouze o účelovou procesní taktiku.

[7] Z úřední činnosti je stěžovateli rovněž známo, že obecní zmocněnci a právní zástupci žalobce vystupují v řadě obdobných řízení týkajících se přestupků provozovatelů vozidel zjištěných automatizovanými technickými prostředky bez obsluhy a jako osoby právně aktivní jsou nepochybně obeznámeni s danou technologií měření a její funkcionalitou.

[8] Stěžovatel rovněž považuje termín „automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy při dohledu na bezpečnost silničního provozu na pozemních komunikacích“ za notorietu. Technické prostředky jsou obecně na měření rychlosti

pokračování

v silničním provozu používány již několik desetiletí. V konkrétním případě jde pak o způsob užití technického prostředku, tj. automaticky bez obsluhy. Tomu odpovídají i postupy Policie ČR, která provádí kontrolu dodržování nejvyšší povolené rychlosti a případné trestání přestupků příkazem na místě. V tomto případě provádí měření technickým prostředkem s obsluhou a údaje o použitém technickém prostředku na příkazu rovněž neuvádí.

[9] Stěžovatel nesouhlasí se závěry krajského soudu o nedostatečné specifikaci rychloměru. Správní spis podle něj obsahuje dostatečné podklady pro závěr, že se v daném případě jednalo o měření rychlosti automatem. Jde především o oznámení Městské policie Chotěboř, kde je technický prostředek popsán jako automat, rychloměr typu SYDO Traffic Velocity, v.č. GEMVEL0033. Použitý rychloměr je dostatečně určen i v protokolu o měření průměrné rychlosti, zejména v připojené fotodokumentaci. Z uvedené délky úseku i naměřené doby jízdy je navíc zřejmé, že rychlost byla změřena automatem. Jiný způsob úsekového měření není z principu možný. Z těchto důvodů považuje stěžovatel posouzení dotčené právní otázky krajským soudem za nesprávné.

[10] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[11] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že pasivita účastníka v průběhu řízení nemá vliv na to, že správní orgán nese důkazní povinnost k řádnému zjištění skutkového stavu. Z toho plyne povinnost prokázat všechny zákonné znaky skutkové podstaty, čímž je i měření automatem. I kdyby se žalobce k přestupku doznal, bylo by povinností správního orgánu zjišťovat, zda byly naplněny zákonné znaky přestupku. Správní orgán v tomto případě však svoji povinnost nesplnil a svůj závěr, že bylo měřeno automatem, nijak neodůvodnil.

[12] Zástupce žalobce nemohl ani na základě svých znalostí posoudit, zda se opravdu jednalo o automat, jelikož v rozhodnutí není uvedeno, jakým rychloměrem bylo měřeno. Žalobce dále nesouhlasí, že termín „automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy při dohledu na bezpečnost silničního provozu na pozemních komunikacích“ je notorií. Jde o neurčitý právní pojem, který ve svém rozhodnutí správní orgán nedefinoval. Často přitom bývá zaměňován s automatizovaným režimem měření. Žalobce dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 9 As 213/2017-37, který specifikuje požadavky automatu.

[13] K argumentu, že Policie ČR při kontrole rychlosti také neuvádí na příkaze údaje o použitém rychloměru, žalobce uvádí, že příkaz na místě nemůže obstat co do náležitostí, jako výrok rozhodnutí. Pokud žalovaný namítá, že rychloměr je dostatečně popsán v oznámení o přestupku, nejde o přezkoumatelný závěr, jelikož není nijak odůvodněný. Závěr o tom, jakým rychloměrem bylo měřeno, navíc není v rozhodnutí (ve výroku ani v odůvodnění), a proto není toto rozhodnutí přezkoumatelné.

[14] Žalobce považuje rozhodnutí krajského soudu za zákonné a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

V.

[15] Kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Nejvyšší správní soud proto posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] Stěžovatel předně namítl, že žalobce uplatnil námitku nedostatečného prokázání toho, že měření bylo provedeno automatem, poprvé až v žalobě. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že pasivita účastníka řízení o přestupku či správním deliktu automaticky neznamená, že tvrzení zpochybňující zjištěný skutkový stav a jím odpovídající důkazní návrhy, které obviněný z přestupku poprvé uplatnil až v řízení před krajským soudem, jsou bez dalšího nepřípustné. Naopak, žalobce může v žalobě uvést všechny důvody, pro které považuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné. Tomu nebrání ani skutečnost, že některé z nich neuplatnil již v odvolacím řízení, ač tak učinit mohl. Krajský soud tato žalobní tvrzení nesmí odmítnout jako opožděná nebo účelová. Na základě skutkového a právního stavu věci, který je dle § 75 odst. 2 s. ř. s. povinen v mezích žalobních bodů přezkoumat, je však může shledat irelevantními nebo nevěrohodnými. Tyto své závěry musí náležitě odůvodnit (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu čj. 10 As 24/2015-71 a čj. 7 Afs 54/2007-62).

[18] Kasační soud si je rovněž vědom závěrů přijatých ve svém nedávném rozhodnutí čj. 10 As 36/2019-33, že procesní strategie spočívající v opakovaném podávání neodůvodněných odvolání kombinovaných s následným podáním komplexní žaloby vyžadující rozsáhlé dokazování je zneužitím práva, čemuž bude přizpůsoben i rozsah soudního přezkumu. Uvedená námitka nicméně nepředstavuje tvrzení nových skutečností s nutností provádět rozsáhlé dokazování v řízení před správním soudem a její posouzení je s ohledem na skutkovou podstatu pro danou věc zcela zásadní. Krajský soud tedy postupoval v daném případě správně, když se námitkou stěžovatele zabýval a posuzoval ji ve vztahu ke skutkovým a právním okolnostem věci. Námitka stěžovatele není opodstatněná.

[19] Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 uvedeného zákona nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Odpovědnost provozovatele za takový správní delikt se odvíjí mimo jiné od podmínky, že porušení pravidel bylo zjištěno automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích (§ 125f odst. 2 téhož zákona).

[20] Stěžovatel nesouhlasil se závěrem krajského soudu o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních orgánů pro nedostatek důvodů. Namítl, že pojem „automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy“ je notorieta a není tedy v rámci správního rozhodnutí třeba odůvodňovat. S touto námitkou Nejvyšší správní soud nemůže souhlasit.

pokračování

[21] Notorieta je všeobecně známá skutečnost, kterou není třeba dokazovat. Žalovaný opírá svůj názor, že pojem automat je notorieta, na faktu, že se technické prostředky na měření rychlosti užívají již několik desetiletí. Proto lze považovat tento termín za notoricky známý řidičům i široké veřejnosti. Kasační soud souhlasí, že za skutečnost obecně známou lze považovat fakt, že rychlost automobilů se měří rychloměrem (technickým prostředkem schopným změřit rychlost). V konkrétním případě však zákon hovoří o automatizovaném technickém prostředku používaném bez obsluhy (automatu). Tento pojem, na rozdíl od předcházející skutečnosti, není notoricky známý. Není znalostí široké veřejnosti, že provozovatel vozidla odpovídá za správní delikt tehdy, když je překročení rychlosti jeho vozidla naměřeno pouze určitým typem rychloměru – automatem, ani to, že rychloměr typu Sydo Traffic Velocity je automat. To, že měření bylo provedeno automatem, je podmínkou skutkové podstaty správního deliktu a správní orgán tuto skutečnost musí řádně doložit a odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 270/2017-76).

[22] Pokud stěžovatel odkazuje na postupy policie při udělování příkazu na místě, musí Nejvyšší správní soud souhlasit s žalobcem v tom, že příkaz na místě je zvláštní formou rozhodnutí, která co do náležitostí nemůže obstát jako běžné rozhodnutí správního orgánu dle § 68 spr. ř. (srov. § 85 zákona č. 200/1990 Sb., příp. § 92 zákona č. 250/2016 Sb.). Ani tato námitka stěžovatele tedy není důvodná.

[23] Dále stěžovatel namítl, že správní spis obsahuje oznámení městské policie a protokol o měření průměrné rychlosti, ve kterých je použitý rychloměr dostatečně specifikován. Této námitce Nejvyšší správní soud rovněž nemohl přisvědčit.

[24] Ze samotného rozhodnutí správního orgánu není zřejmé, na základě čeho dospěl správní orgán k názoru, že k měření byl použit automat. V rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je uvedeno pouze, že jde o rychloměr. V rozhodnutí o odvolání žalovaný poté uvádí, že šlo o automat. Chybí zde ale odůvodnění, na základě jaké úvahy správní orgán dospěl k závěru, že opravdu o automat jde.

[25] Ani podklady založené ve správním spise nejsou pro závěr o užití automatu dostatečné. Vedle oznámení o přestupku, které samo o sobě není dostatečným podkladem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 310/2018-69) a fotodokumentace, na které je uvedeno pouze výrobní číslo technického prostředku (GEMVEL0033), neobsahuje správní spis žádný jiný podklad, který by použitý rychloměr specifikoval. Chybí zde doklady jako například ověřovací list Českého meteorologického institutu, veřejnoprávní smlouva, na základě které měření probíhá, vyjádření policie, nebo obdobné dokumenty, které by v souhrnu dostatečně dokazovaly, zda byl rychloměr automatem (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 24/2018-39, 8 As 270/2017-76). Námitka stěžovatele tedy není důvodná.

[26] Z výše uvedených důvodů nelze přisvědčit ani námitce stěžovatele, že zástupce žalobce je z důvodů vystupování v dalších obdobných řízeních a jako právně aktivní osoba dostatečně s pojmem automat obeznámen. Fakt, že zástupce stěžovatele ví, jak funguje automatizovaný technický prostředek, nezprošťuje správní orgán povinnosti doložit a odůvodnit, že v konkrétním případě byla rychlost měřena rychloměrem, který je automatem. Námitka není důvodná.

VI.

[27] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[28] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[29] Žalobce byl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto mu právo na náhradu nákladů řízení přísluší. Náklady žalobce v řízení o kasační stížnosti zahrnují náklady spojené se zastoupením za jeden úkon právní služby ve výši 3100 Kč (vyjádření ke kasační stížnosti) a paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Náklady na zastoupení tedy činí 3400 Kč. Tuto částku soud zvýšil podle § 57 odst. 2 s. ř. s. o částku 714 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je zástupce žalobce jako plátce DPH povinen odvést. Celková výše náhrady nákladů za řízení o kasační stížnosti činí 4114 Kč.

[30] Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Jaroslavu Topolovi.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. dubna 2020

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu